

โรคทริคิโนซิส (Trichinosis)

โรคทริคิโนซิส เป็นโรคพยาธิในสัตว์ที่ติดต่อถึงคน (Zoonosis) ติดต่อกันได้โดยการบริโภคเนื้อสัตว์ (ที่มีตัวอ่อนของพยาธิ)ดิบ หรือสุกๆ ดิบๆ ในประเทศไทยมีการพบการระบาดของโรคโดยการบริโภคเนื้อหมูขาวเขา หมูป่า หมูบ้าน หมู หมูในกระรอกป่า ตะกวด และสัตว์ป่าอื่นๆอาการที่สำคัญในคน ได้แก่ปวดกล้ามเนื้อ หนังตาบวม ตาแดงอักเสบ มีไข้ หนาวสั่น อ่อนเพลียมาก ผู้ป่วยมักป่วยอยู่นานหลายเดือนหรืออาจรุนแรงจนเสียชีวิตได้

ในปี พ.ศ. 2553 (ค.ศ. 2010) สำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคทริคิโนซิส จำนวน 2 ราย ไม่มีผู้เสียชีวิต ลดลงจากปีที่แล้วซึ่งมีรายงานการเกิดโรคทริคิโนซิส 40 ราย

แนวโน้มอัตราป่วยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2553 (ค.ศ. 2001 – 2010) ลดลงอย่างต่อเนื่อง ในปี พ.ศ. 2544 ไม่พบผู้ป่วย แต่ในปี พ.ศ. 2545 พบผู้ป่วย 289 ราย อัตราป่วย 0.46 ต่อประชากรแสนคน ซึ่งสูงสุดในรอบ 10 ปี หลังจากนั้นอัตราป่วยต่ำลงอย่างต่อเนื่อง และต่ำสุดในปี พ.ศ. 2553 ป่วย 2 ราย และไม่มีรายงานการเสียชีวิตเลย

ผู้ป่วย 2 ราย อยู่ในกลุ่มอายุ 45 – 54 ปี 1 ราย และกลุ่มอายุ 55 – 64 ปี 1 ราย ทั้ง 2 รายมีอาชีพรับจ้างทั่วไป ภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คือ จังหวัดศรีสะเกษ และยโสธร ไปรับจ้างถางป่าที่เมือง Gua Musang รัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย รักษาที่โรงพยาบาลทั่วไปทั้ง 2 ราย ในเดือน มีนาคม 2553 จากรายงานการสอบสวนโรคจากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนราธิวาส ผู้ป่วยที่อำเภอสุไหงโก-ลก มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

รายที่ 1 เป็นเพศชาย อายุ 50 ปี ภูมิลำเนาเดิม อยู่จังหวัดศรีสะเกษ ประวัติการรักษาเมื่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ 2553 มีอาการไข้ ปวดท้อง ถ่ายเหลวได้รับการวินิจฉัยเบื้องต้นเป็นโรค Shigellosis เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2553 มีอาการบวมทั่วตัว ปวดศีรษะ เหนื่อย ปวดเมื่อยตัว วันที่ 10 มีนาคม 2553 (อุณหภูมิร่างกาย 37.3 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 150/90 มิลลิเมตร

ปรอท) อาการ ขา แขน บวมทั้ง 2 ข้าง ปวดเมื่อยตามตัว ปัสสาวะปกติ ไม่ปวดเอว ไม่ปวดท้อง ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการโรงพยาบาล สงขลาครินทร์ อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา โดยการตรวจกล้ามเนื้อ น่อง โดยวิธี biopsy พบพยาธิตัวอ่อน *Trichinella larvae*

รายที่ 2 เป็นเพศชาย อายุ 55 ปี ภูมิลำเนาเดิมจังหวัด ยโสธร ไปรับจ้างทำงานกับผู้ป่วยรายแรก ผู้ป่วยไปรับการรักษาที่คลินิกแพทย์ 3 – 4 ครั้ง ด้วยอาการปวด น่อง ยกขาไม่ค่อยได้ ไม่มีแรง เหนื่อย ผู้ป่วยมีประวัติโรคชัณถุญญา จากการเก็บตัวอย่าง อุจจาระส่งตรวจ เมื่อวันที่ 19 มีนาคม 2553 พบพยาธิ *Trichinella spiralis*

สรุปผลการสอบสวน วันที่ 8 มกราคม 2553 ผู้ป่วยทั้ง 2 ราย เดินทางไปทำงานที่ Gua Musang รัฐกลันตัน ประเทศ มาเลเซีย วันที่ 9 – 22 มกราคม 2553 ทำงานถางป่า โดยพักอาศัยในกระโจมบริเวณที่ทำงาน โดยใช้ผ้าแยกรองน้ำฝนสำหรับดื่ม บางครั้งใช้น้ำจากคลอง ได้ดักหมูป่า 1 ตัวจึงนำมาต้ม ผัดเผ็ด ที่ เหลือทำเนื้อแดดเดียว เมื่อวันที่ 16 มกราคม 2553 และวันที่ 23 – 27 มกราคม 2553 มีอาการไข้ ปวดท้อง ถ่ายเหลว กินยาแล้วไม่ดีขึ้น วันที่ 28 มกราคม 2553 จึงเดินทางกลับมารักษา ที่อำเภอสุไหงโก-ลก ปิจจัยเสี่ยงน่าจะเกิดจากการรับประทาน หมูป่าที่มีพยาธิตัวอ่อน ซึ่งปรุงไม่สุก

สรุป สถานการณ์การเกิดโรคทริคิโนซิสในปี พ.ศ. 2553 สาเหตุการเกิดโรคไม่แตกต่างจากปีก่อนๆ คือ ส่วนใหญ่เกิดจากการรับประทานเนื้อหมูหรือเนื้อสัตว์ป่าสุกๆ ดิบๆ พบประปรายในภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคใต้ สำหรับปีนี้เป็น การติดต่อมา จากประเทศมาเลเซีย เป็น Imported case ไม่นับเป็นผู้ป่วยของ จังหวัดศรีสะเกษและยโสธร

เอกสารอ้างอิง

1. ประไพ กรรรัตน. รายงานการสอบสวนโรคทริคิโนซิส อ.สุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส.[เอกสารอัดสำเนา].

ผู้เรียบเรียง

จันทพร ทานนท์ และธีรศักดิ์ ชักนำ